

สรุปรายงานประจำปีงบประมาณ 2550

สำนักตรวจสอบภายใน

องค์การสะพานปลา

เสนอ คณะกรรมการตรวจสอบภายในขององค์การสะพานปลา

ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา

เพื่อให้เป็นไปตามกฎบัตรว่าด้วยวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2550 ซึ่งกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน รายงานวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน อำนาจหน้าที่ตลอดจนผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งระบุความเสี่ยงสำคัญที่องค์การสะพานปลาเผชิญอยู่ ต่อคณะกรรมการตรวจสอบและผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน ขอเสนอสรุปรายงานประจำปีงบประมาณ 2550 ดังนี้
วัตถุประสงค์การตรวจสอบภายใน

เพื่อเสนอข้อมูลและให้บริการแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อให้ฝ่ายบริหารเกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานและความคุ้มค่าของการใช้เงิน ความถูกต้อง เชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบข้อบังคับและนโยบายที่กำหนด รวมทั้งเพื่อให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานขององค์การสะพานปลาต่อผู้บริหารขององค์การสะพานปลา

อำนาจหน้าที่

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายใน มีภาระหน้าที่โดยไม่มีขีดต่อความเป็นอิสระและความซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้

- จัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี โดยใช้แนวทางการจัดทำตามความเสี่ยง ซึ่งรวมทั้งความเห็นของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับความเสี่ยงหรือการควบคุมภายใน และนำเสนอแผนต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาก่อนนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบเพื่ออนุมัติ
- ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปีตามที่ได้รับอนุมัติ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่ฝ่ายบริหารและคณะกรรมการตรวจสอบร้องขอ
- ให้มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายใน จากผู้ที่มีความรู้ขั้นต่ำปริญญาตรี มีความรู้ทักษะหลากหลาย และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จำเป็น รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในพัฒนาตนเอง ในการเป็น Certified Internal Auditor (CIA) หรือจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักตรวจสอบภายใน

4. นำเสนอรายงานการตรวจสอบ รายงานรายไตรมาสต่อผู้อำนวยการและคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงาน สรุปประเด็นสำคัญที่พบจากการตรวจสอบระหว่างงวด และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง

สภาพแวดล้อมการควบคุม

1. สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งได้ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2550 เพื่อให้องค์การสะพานปลาคืนที่ดินทรัพย์สินฯ จำนวนประมาณ 8 ไร่ ที่องค์การฯ เข้าไว้เพื่อดำเนินการสะพานปลากรุงเทพ ขณะนี้อยู่ระหว่างการต่อสู้คดีในชั้นศาล ซึ่งหากองค์การฯ แพ้คดี จะส่งผลกระทบต่อการทำงานและรายได้ของสะพานปลากรุงเทพเป็นอย่างมาก เนื่องจากพื้นที่จะหายไป 50%
2. องค์การสะพานปลา อนุมัติให้เลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ 2549 แก่พนักงานทุกคนที่มีสิทธิเลื่อนขึ้นเงินเดือน คนละ ½ ขึ้น เนื่องจากประสบปัญหาขาดทุน
3. นายสุวิชัย สุภรานนท์ ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลาคนใหม่จากการสรรหาเข้ารับตำแหน่งเมื่อ 18 เมษายน 2550
4. กระทรวงการคลัง มีหนังสือเรื่อง แจ้งซักซ้อมความเข้าใจต่อหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาฟ้องร้องสัญญาการปกครอง โดยให้ทุกหน่วยงานต้องเรียกร้องให้คู่สัญญาดำเนินการแก้ไข หรือชดใช้ค่าเสียหายภายใน 30 วัน เมื่อพบว่าคู่สัญญาผิดสัญญา ภายใน 30 วันนับตั้งแต่พบว่ามีการผิดสัญญา หากคู่สัญญาไม่แก้ไขให้นำข้อพิพาทฟ้องต่อศาลปกครองภายใน 30 วัน หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใช้สิทธิเรียกร้องไม่ทัน เป็นเหตุให้คดีขาดอายุความ ผู้รับผิดชอบต้องรับผิดชอบทางละเมิด
5. คณะกรรมการองค์การสะพานปลาในการประชุมครั้งที่ 7/2550 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2550 เห็นชอบโครงสร้างการแบ่งส่วนงานขององค์การสะพานปลาใหม่ รวมทั้งร่างข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนการตรวจสอบ

ตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2550 ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา ในการประชุมครั้งที่ 5/2549 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2549 ได้กำหนดจะดำเนินการตรวจสอบใน 5 หน่วยงาน ดังนี้

1. สะพานปลากรุงเทพ กระบวนการตรวจสอบการให้บริการตลาดกลางขนถ่ายสัตว์น้ำ
2. สะพานปลาสมุทรปราการ กระบวนการให้บริการตลาดกลางขนถ่ายสัตว์น้ำ โครงการจำหน่ายน้ำมัน และโครงการการพัฒนาการประมง
3. ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต กระบวนการให้บริการตลาดกลางขนถ่ายสัตว์น้ำ โครงการจำหน่ายน้ำมัน และโครงการการพัฒนาการประมง
4. ท่าเทียบเรือประมงตราด กระบวนการให้บริการตลาดกลางขนถ่ายสัตว์น้ำ โครงการจำหน่ายน้ำมัน และโครงการการพัฒนาการประมง

5. ส่วนกลาง โครงการพัฒนาการประมง และโครงการนำร่องอาหารปลอดภัย (ปลาหนึ่ง)

ต่อมา คณะกรรมการตรวจสอบ ในการประชุมครั้งที่ 4/2550 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2550 ได้อนุมัติให้ปรับแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2550 โดยคงหน่วยรับตรวจตามเดิม ยกเว้น โครงการพัฒนาการประมงในส่วนกลาง และปรับลดกระบวนการลง เนื่องจากโครงการจำหน่ายน้ำมันได้ ยุติโครงการลง และโครงการพัฒนาการประมงให้ชะลอโครงการ จึงหมดความจำเป็นในการตรวจสอบ

ผลการดำเนินงานตามแผน

สำนักตรวจสอบภายใน ได้ดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ครบถ้วน ทั้ง 5 หน่วยงาน แต่มีความล่าช้าบ้างในบางไตรมาส พอสรุปผลการตรวจสอบที่สำคัญของแต่ละหน่วยงานได้ ดังนี้

1. สำนักงานสะพานปลากรุงเทพ

(1) ตรวจพบข้อบกพร่องของระบบควบคุมภายใน ในการจัดเก็บค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใช้สถานที่ เช่น ใช้เจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวในการออกใบแจ้งหนี้และเก็บเงิน ลูกค้าไม่ยอมลงนามในใบแจ้งหนี้ นี้ค้างค่าใช้สถานที่ที่มีจำนวนมากและระยะเวลาานาน จึงได้ทำหนังสือสอบย้อนขอหนี้ กับลูกหนี้ทุกราย ปรากฏว่าไม่มีลูกหนี้รายใดหักหัวยอดหนี้

(2) ตรวจพบสัญญาเช่าหอดอายุจำนวนมาก เหตุจากผู้เช่าไม่ยอมต่อสัญญา เพราะองค์การสะพานปลาขึ้นค่าเช่าและค่าธรรมเนียม

(3) องค์การสะพานปลา ถูกสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เรียกคืน พื้นที่เช่าของสะพานปลากรุงเทพ คิดเป็น 50% ของพื้นที่ทั้งหมด ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในอนาคตของ สะพานปลากรุงเทพและองค์การสะพานปลา

ข้อเสนอแนะ

สำนักตรวจสอบภายในได้เสนอแนะให้สะพานปลากรุงเทพปรับปรุงระบบ ควบคุมภายในให้รัดกุมขึ้น รวมทั้งเร่งติดตามต่อสัญญาเช่า ซึ่งสะพานปลากรุงเทพรับว่าจะดำเนินการต่อไป

2. สำนักงานท่าเทียบเรือประมงตราด

ข้อตรวจพบ

รายได้จากการดำเนินงานมีไม่มาก มีเฉพาะค่าเช่าและค่าใช้สถานที่เล็กน้อย เนื่องจากไม่มีเรือมาขนถ่ายสัตว์น้ำกว่า 10 ปีแล้ว ทำให้ต้องลดรายจ่ายลง คงเหลือผู้จัดการเพียงคนเดียว ทำให้มีความเสี่ยงสูงและไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับด้านการเงินและพัสดุ แต่หากเพิ่มบุคลากรจะทำให้ขาดทุน

ข้อเสนอแนะ

ฝ่ายปฏิบัติการ 1 ควรขอยกเว้นการบังคับใช้ ระเบียบข้อบังคับด้านการเงินและพัสดุ ในส่วนที่ต้องใช้บุคคลมากกว่า 1 คนเป็นผู้ดำเนินการ ให้เหลือเพียงคนเดียวเฉพาะที่สำนักงานท่าเทียบเรือประมงตราด

3. สำนักงานสะพานปลาสมุทรปราการ

ข้อตรวจพบ

(1) เรือประมงและพ่อค้าแพปลาไม่นิยมมาขนถ่ายสัตว์น้ำเหมือนในอดีต เนื่องจากการบริการของแพปลาไม่ดี จ่ายเงินล่าช้า ทำให้ผลการดำเนินงานขาดทุนมีการใช้ประโยชน์จากโครงการปรับปรุงสุขอนามัยน้อย

(2) ตรวจพบข้อบกพร่องในการบันทึกบัญชีรายรับและบัญชีลูกหนี้ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการติดตามหนี้และการบันทึกบัญชีผิดพลาด

ข้อเสนอแนะ

(1) ควรพยายามชักจูงเรือประมงให้กลับมาใช้บริการ โดยอาจตั้งแพปลาขององค์การสะพานปลาเอง และควรขยายตลาดปลาน้ำจืดแทนปลาน้ำเค็ม

(2) ควรเร่งแก้ไขปรับปรุงระบบการบันทึกบัญชี โดยเฉพาะการควบคุมรายรับเงินเชื่อโดยด่วน

4. สำนักงานท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต

ข้อตรวจพบ

(1) ชาวประมงและแพปลา ยังไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสุขอนามัยหลายประการ รวมทั้งการไม่ใช้งานระบบประมูลสัตว์น้ำด้วยคอมพิวเตอร์ เนื่องจากแพปลาไม่ให้ความร่วมมือ อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต ในฐานะเป็นท่าเทียบเรือประมงสุขอนามัยแห่งแรกของประเทศไทยได้

(2) สำนักงานท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต ไม่ได้บันทึกทะเบียนควบคุมรายรับตามระบบใหม่ คงทำเฉพาะระบบเดิมซึ่งมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง และมีหนี้ค้างชำระค่าเช่าอาคารและที่ดินจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

(1) ควรรีบแก้ไขปัญหาผู้ให้บริการยังไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสุขอนามัย โดยเฉพาะการใช้น้ำสะอาดแทนน้ำจากแม่น้ำ

(2) ควรปรับปรุงการบันทึกทะเบียนควบคุมรายรับเงินเชื่อให้ถูกต้องรัดกุม รวมทั้งเร่งรัดการต่ออายุสัญญาเช่าและจัดเก็บหนี้ค้าง

5. โครงการจำหน่ายสัตว์น้ำคุณภาพ (ปลาหนึ่ง)

ข้อตรวจพบ

(1) การอนุมัติจำหน่ายสินค้า (ปลาหนึ่ง) เสื่อมสภาพไม่ถูกต้อง เนื่องจากรองผู้อำนวยการฯ ด้านพัฒนาและการค้า (รองผู้อำนวยการฯ ด้านธุรกิจ) ใช้หนังสือมอบอำนาจของผู้บริหารคนก่อน อนุมัติการตัดบัญชีปลาหนึ่งที่เสียออกจากบัญชี แต่ฝ่ายการค้าเห็นว่าสามารถกระทำได้ เนื่องจากผู้อำนวยการคนใหม่ยังไม่ได้ยกเลิกการมอบอำนาจของผู้บริหารคนก่อน

(2) โครงการฯ ได้หยุดการดำเนินงานตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2550 แต่ยังคงอนุญาตให้ผู้รับจ้างผลิตเดิมใช้ประโยชน์จากอาคารและเครื่องมือต่อโดยไม่มีกรเก็บค่าเช่า แม้ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา จะสั่งการให้คืนสถานที่ให้สะพานปลากรุงเทพ รวมทั้งผู้รับจ้างยังคงค้างชำระค่าเช่าเฟลต ค่าไฟฟ้า ประปาด้วย

(3) ผลการดำเนินงานของโครงการฯ มีผลขาดทุนสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2550 ถึง 31 พฤษภาคม 2550 เป็นเงิน 239,077.24 บาท ทั้งที่ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

ควรให้กองกฎหมายเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดและผู้อำนวยการฯ สั่งการให้รองผู้อำนวยการด้านบริหาร และรองผู้อำนวยการด้านพัฒนาและการค้าร่วมกันหาข้อสรุปในเรื่องนี้ ซึ่งต่อมาได้ข้อสรุปว่าหนังสือมอบอำนาจของผู้อำนวยการคนก่อนยังมีผลบังคับใช้อยู่

คณะกรรมการตรวจสอบฯ ได้พิจารณารายงานผลการตรวจสอบแล้ว มีมติรับทราบและให้องค์การสะพานปลารับข้อเสนอแนะของสำนักตรวจสอบภายในและข้อสังเกตของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ไปดำเนินการและรายงานผล ซึ่งขณะนี้อ้องค์การสะพานปลาได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วบางส่วน

ความเสี่ยงที่สำคัญขององค์การสะพานปลา

1. จากสภาวะการประมงทางทะเลที่ตกต่ำ อันมีผลจากน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาสูงขึ้น ทรัพยากรสัตว์น้ำและพื้นที่ทำประมงลดลง โดยเฉพาะการประมงร่วมกับต่างประเทศ ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์การสะพานปลาดกต่ำลง ตั้งแต่ปี 2546 จนขาดทุน 4.456 ล้านบาท ในปี 2547 และ 14.26 ล้านบาท ในปี 2549 คาดว่าในปี 2550 จะมีผลขาดทุนเล็กน้อย

2. จิตความสามารถในการปรับตัวขององค์การสะพานปลา เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดทุนจากสภาวะการตกต่ำของการประมงทางทะเลมีจำกัด เนื่องจากที่ตั้งของสะพานปลาและท่าเทียบเรือประมงต่าง ๆ จะอยู่ริมทะเลหรือแม่น้ำเพื่อรองรับเรือประมงเป็นหลัก ประกอบกับกฎหมายจัดตั้งองค์การสะพานปลา กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการประมงเท่านั้น นอกจากนั้นปัญหาด้านเงินทุนและความสามารถในการดำเนินการเชิงธุรกิจถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญ

การประเมินระบบควบคุมภายใน

ระบบควบคุมภายในขององค์การสะพานปลายังมีจุดอ่อนที่สำคัญ ดังนี้

1. ระบบควบคุมภายในยังคงใช้ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง บัญชีกสั่งการ มติคณะกรรมการฯ ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการควบคุม แต่ยังไม่ได้จัดทำให้เป็นเอกสารที่ระบุรายละเอียดขั้นตอนของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ/หน่วยงาน

2. ขาดการประเมินสภาพแวดล้อมการควบคุม ความเสี่ยงกิจกรรมการควบคุม ข้อมูลสารสนเทศและการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเป็นระบบ เพื่อนำมาปรับปรุงระบบควบคุมภายใน

ขณะนี้ ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา ได้มีคำสั่งที่ 126/2550 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2550 แต่งตั้งคณะกรรมการและเลขานุการจัดวางระบบการควบคุมภายในขององค์การสะพานปลา ทำหน้าที่วิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดวางระบบควบคุมภายในทั้งหมดขององค์การสะพานปลา

ข้อเสนอแนะ

องค์การสะพานปลาควรปรับปรุงระบบควบคุมภายใน โดยอาจเริ่มตั้งแต่การให้ความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน การส่งเสริมสนับสนุนให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการปรับปรุงและจัดทำระบบควบคุมภายในของตนเอง โดยมีผู้รู้หรือเชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำปรึกษา

ลงชื่อ.....เริงโรจน์...เฉลิมโรจน์.....

นายเริงโรจน์ เฉลิมโรจน์

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2550